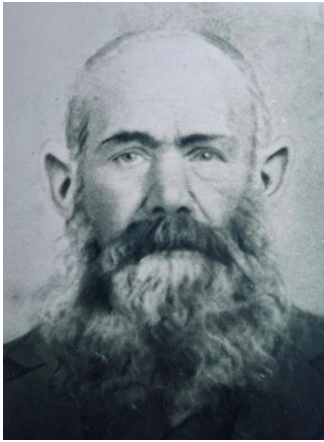

Cees van Gils ging 54 keer te voet naar Kevelaer

Cees van Gils

Een zorgenkind met een dubbele handicap en een levenspad vol tegenslagen. Cees van Gils zijn bestaan liep van jongs af aan niet over rozen. Toch bleef hij altijd een optimistisch en vrolijk mens. Hij zocht en vond ieder jaar steun bij zijn bedevaart naar Kevelaer, 54 keer op rij. En tot zijn 70ste bleef hij zijn waren uitventen en hoorde hij met zijn aangepaste kruiwagen en hondenkar tot het straatbeeld van Gilze. Een hondenkar waar Koningin Wilhelmina ook nog bemoeienis mee had.

door Mariëlle van Hezewijk

Cees van Gils was bij zijn geboorte meteen al een zorgenkind, realiseert kleindochter Cobie Pijpers zich. Ze weet dat uit de verhalen die haar moeder, Trieneke van Gils, haar over opa vertelde. Als tweede zoon van Kobke van Gils en Trieneke de Vet kwam Cees op 29 juni 1861 in Gilze met een handicap op de wereld. Hij had maar één arm en een stompje. Bovendien bleek al snel dat hij astma en bronchitis had en vaak benauwd was.

Kruiwagen en hondenkar

Cees met zijn hondenkar, die hij kreeg van Koningin Wilhelmina

In die tijd moesten kinderen na de lagere school meteen gaan werken. Maar dat werken zat er voor Cees vanwege zijn handicaps niet in. Gelukkig kon hij goed leren en mocht hij tot zijn 18e jaar als hulpmeester aan de lagere school blijven, eerst bij Meester Schrauwen en daarna bij Meester van den Wildenberg. Vervolgens werd hij aangenomen als notarisklerk bij notaris Schmidt. Daar bleef hij maar drie jaar; op kantoor zitten bleek problemen met zijn gezondheid op te leveren. Op 21-jarige leeftijd (1882) trok hij daarom de buitenlucht in om te venten. Hij had zijn kruiwagen aangepast aan zijn handicap door een leren riem vast te maken aan een burrie (houten raamwerk) en die over zijn schouder te hangen. Hij begon met de verkoop van gedroogde bukkum (10 voor 25 cent), appelsienen (4 voor 10 cent) en bronolie (petroleum). Jaren later ruilde hij de kruiwagen in voor een hondenkar die hij – heel bijzonder - geschonken kreeg door Koningin Wilhelmina. Hij zou 48 jaar lang op de baan blijven. Pas op zijn 70^e, in 1931, stopte hij ermee.

Op bedevaart

Het was een hard bestaan dat Cees leidde en misschien zocht hij daarom al jong hulp bij Onze Lieve Vrouw in het bedevaartsoord Kevelaer. Als kleine zelfstandige kon hij er wel tijd voor vrij maken, dus besloot hij in 1883, hij was 22, naar Kevelaer te gaan. Daar werd en

wordt al eeuwenlang de maagd Maria vereerd, de troosteres der bedroefden. Na deze eerste tocht zouden er nog 53 volgen.

Op bedevaart gaan was in die tijd een hele onderneming, want mensen deden dat te voet op klompen. In Cees zijn geval op damesklompen, hij had kleine voeten. Alles bij elkaar duurde de reis ieder jaar van 12 tot 18 augustus. Er reed wel een kar met paard ervoor mee om eten en kleren te vervoeren. Mocht de benenwagen het af laten weten dan konden de wandelaars op de kar meerijden. In al die jaren heeft Cees daar maar één keer een beroep op hoeven doen.

De bedevaartgangers vertrokken vanuit Tilburg en overnachtten net over de grens in Händel. Ze sliepen bij boeren in stal of schuur op stro en bij goed weer in de open lucht.

Na een dag rust trokken ze door naar Kevelaer. Met ook dan de nodige stops en rustmomenten natuurlijk. Op 15 augustus, de feestdag van Maria Tenhemelopneming, wilden ze de hele dag in Kevelaer zijn om deel te nemen aan de Heilige Missen en het Lof met processie en om veel te bidden.

Mensen hadden allerlei intenties. Voor genezing van een zieke of ziekte bijvoorbeeld, voor behoud van werk, voor uitkomst in moeilijke tijden of uit dankbaarheid voor verkregen gunsten.

Bidden voor een frummes

Cees had redenen genoeg om op bedevaart te gaan. Voor zijn gezondheid, voor behoud van zijn werk, maar hij ging ook bidden voor een vrouwmens, een frummes, zoals hij zelf altijd zei. Want voor een zieke gehandicapte man stonden de vrouwen niet in de rij. Maar de aanhouder wint, na 24 keer Kevelaer werd zijn gebed verhoord.

In 1907 kreeg hij contact met Anna Schellekens, geboren 6 juli 1877 in de Scheel in Gilze. Het contact kwam tot stand via briefjes die Cees tussen de krant verstopte. Ze werden geholpen door Truike van Laarhoven-van Riel.

Anna Schellekens was ook geboren met een ernstige handicap en kwam daardoor bijna nooit buiten. Ze was een perfecte naaister en borduurster. Ze heeft zelfs wel eens een voorfront mogen borduren op een jurk van Koningin Wilhelmina. Dat was voor iemand uit Gilze wel heel bijzonder. Op 27 november 1908 trouwde Cees op 47-jarige leeftijd met Anna, 31 jaar oud. Het bijzondere was niet alleen dat hij een vrouw was tegengekomen, maar ook dat zij in de adventsperiode trouwden. Want dat betekende dat ze dispensatie aan moesten vragen en geen huwelijkszegen kregen.

Geluk van korte duur

Cees en Anna gingen in een aanbouw wonen van het huis van Jan en Naon Haarbosch op de Nerhoven. En ze kregen kort na elkaar drie kinderen, Trieneke (1909), Keeke (1910) en Koosje (1912). Of het aan die ontbrekende huwelijkszegen gelegen heeft, wie zal het zeggen, maar

Huldiging Cees van Gils bij zijn 50^e bedevaart naar Kevelaer in 1933.

In 1933 ging Cees voor de 50e keer op bedevaart naar Kevelaer en werd daarvoor gehuldigd

er kwam al snel een einde aan hun geluk. Kort na de geboorte van Koosje overleed Anna op 35-jarige leeftijd. Cees bleef met drie kleine kinderen als weduwnaar achter.

Tegelijkertijd moest hij toch weer de baan op, er moest immers brood op de plank komen. En alsof hij nog niet genoeg had meegemaakt, overleed kort daarop zijn jongste zontje Koosje, 8 maanden oud.

De zorg om zijn kinderen woog heel zwaar. Hij moest die altijd aan anderen overlaten, terwijl hij hele lange dagen maakte om de kost te verdienen. Zijn moeder, de weduwe Trieneke van Gils-de Vet en zijn zus Joaneke Grauwmans-van Gils sprongen bij. En ook schoonmoeder Keeke Schellekens-van de Corput, tante Mie van Es-Schellekens en buurvrouw Dien Vermeeren-van der Veecken boden hulp. En niet te vergeten de strenge nonnen van de St. Josephschool in Gilze stonden voor hem klaar. Daar mocht hij de twee oudsten 's morgens vroeg naar toe brengen, en 's avonds laat weer ophalen als hij terugkwam van zijn werk. Beide meisjes hadden minder goede herinneringen aan die hulp. Ze noemden het later 'een heel nare ervaring' en vonden de zusters 'krenge van barmhartigheid'.

Koningin Wilhelmina

Ondanks alle ondersteuning had Cees het natuurlijk niet makkelijk. De dood van zijn vrouw en zontje, zijn leeftijd en handicaps..... Veel mensen waren met zijn lot begaan en zochten hulp voor hem. Toontje Burgers, militair technicus op Vliegveld Molenheide, schreef een brief aan Koningin Wilhelmina, waarin hij over de moeilijke omstandigheden van het gezin Van Gils uitweidde. Resultaat was dat Cees van de Koningin een hond met hondenkar kreeg, waarmee hij aanzienlijk meer kon verkopen, veel meer dan met een kruiwagen. Dus kon hij ook meer verdienen en dat was hard nodig. Hij zou nog vijftien jaar met de hondenkar in Gilze venten. En voortaan ging hij ter bedevaart om de Heilige Maagd voor het verhoren van zijn gebeden te danken.

Medailles

De medailles die Cees kreeg voor 25 en 50 jaar

Cees aanvaardde zijn leven lang zijn lot en bleef een goed gehumeurd mens; altijd liedjes zingend en

fluitend, thuis en op de baan. Liedjes die hij zijn kinderen leerde en die zij weer doorgaven aan hún kinderen.

Dat hij 54 keer op rij naar Kevelaer ging was uniek, zeker gezien zijn situatie. Bij zijn 25ste reis in 1908 en zijn 50ste reis in 1933 werd hij met bloemen en medailles

gehuldigd. Die medailles waren na zijn overlijden in

november 1939 al op zijn kleding gespeld om samen met hem het graf in te gaan. Maar net voordat de kist gesloten werd, staken de nonnen die hem verzorgden, daar een stokje voor; de familie moest de versierselen terugsturen naar waar ze vandaag kwamen. Zijn dochters vonden dat niet eerlijk, want 'onze vader' had die medailles verdiend en niemand anders. Jammer genoeg zijn de twee gedenktekens niet mee het graf in gegaan. Maar teruggestuurd zijn ze ook niet.....

Met dank aan Trieneke van Gils en Cobie Pijpers

Iedere maand haalt Heemkring Molenheide in deze rubriek een markante persoon uit Gilze, Rijen, Hulten of Molenschot voor het voetlicht. Om langzaamaan de verhalen achter inmiddels overleden dorpsgenoten vast te leggen. En tegelijkertijd recht te doen aan mensen die bijzonder waren op wat voor manier dan ook. Weet je iemand waarvan je zegt, die hoort ook een plaatsje in deze rubriek te krijgen? Neem contact op via info@heemkringmolenheide.nl en vermeld daarbij Schrijversteam Wiki Gilze en Rijen / markante personen. Namen, verhalen, foto's of aanvullingen, wij zijn overal blij mee. Eenmaal beschreven, krijgen al die opmerkelijke dorpsgenoten een pagina op https://wikimiddenbrabant.nl/Portaal:Gilze_en_Rijen.